

Notat om international monitorering af verdensmål

1: Baggrund

Verdensmålene er nu halvvejs inde i den periode, hvor det er målet, at de skal opfyldes (2015-2030).

Danmarks Statistik har udarbejdet et site (<https://www.dst.dk/sdg>), som giver mulighed for at finde de nyeste tal om udviklingen i Danmark indenfor de 17 verdensmål.

Sitet indeholder opgørelser eller rapporteringer for alle globale indikatorer inden for hvert af de 17 verdensmål, der er defineret af FN.

Som et supplement til denne opgørelse har Danmarks Statistik etableret et ”trafiklyssystem”, hvis formål er at hjælpe offentligheden på vej i forståelsen af, om Danmarks status i forhold til verdensmålene udvikler sig i den ønskede retning.

Endvidere har Danmarks Statistik på [2030-Panelets](#) initiativ formidlet etablering af en række danske målepunkter. 2030-panelet er et tværsektorielt ekspertpanel, der har til formål at understøtte og inspirere det politiske arbejde, som finder sted i Folketingets tværpolitiske netværk for FNs verdensmål (2030-netværket). ”De danske målepunkter” er blevet til på opfordring fra FN, ud fra erkendelsen af, at landenes udfordringer med opfyldelse af verdensmålene er forskellige.

Danmarks Statistik oplever her ud over en efterspørgsel efter information om, hvordan udviklingen i forhold til verdensmålene ser ud på globalt plan. I denne forbindelse er der spørgsmål til, hvor man finder information og data, der kan belyse den danske status i forhold til andre lande, eller hvordan det i det hele taget går med realiseringen af verdensmålene på globalt plan.

I dette notat gives en kort karakteristik af nogle af de mere omfattende opgørelser eller rapporteringer, som findes tilgængelige, og i notatet findes links til de omtalte internationale opgørelser over udviklingen i verdensmålene.

2a: Generelt om internationale opgørelser

Den kvantitative opfølgning på verdensmålene bakkes op af de internationale organisationer FN, OECD og EU. Hertil kommer Bertelmanns Stiftung, som er et fondsfinansieret og internationalt anerkendt analyseinstitut, der beskæftiger sig med samfundsanalyser herunder udgivelse af ”Sustainable development report (sdgindex.org)”.

De ovennævnte institutioner baserer sig i vid udstrækning på en række fælles datakilder, der består af de dataindsamlinger, som foretages af FN, OECD og EU i de enkelte medlemslande på en række forskellige samfundsområder. Disse dataindsamlinger sker via de nationale statistikbureauer eller andre nationale myndigheder, der har ansvar for indsamling og validering af nationale data. Disse

dataindsamlinger og behandlingen af data i FN's, OECD's og EU's regi betegnes under tiden som det internationale statistiske system.

Dataindsamlingerne suppleres med de enkelte organisationers databehandlinger og fremskrivninger mv. Den internationale statistiske belysning af verdensmålene er derfor i væsentligt omfang baseret på dataindsamlinger, der allerede findes, men opgørelserne kan alligevel variere, fordi behandling og præsentation af data ikke er helt ens.

Nedenfor følger en kort karakteristik af de ovenfor nævnte internationale fora:

- FN's indikatordatabase (<https://unstats.un.org/sdgs/dataportal>)
- OECD – Measuring distance to the SDG targets (oecd.org)
- EUROSTAT – Sustainable development goals (ec.europa.eu)
- Bertelmanns Stiftung - Sustainable development report (sdgindex.org)
- UNSDSN – Sustainable development solutions network (unsdsn.org)

2b: Beskrivelse af de enkelte internationale opgørelser

FNs indikatordatabase – UN Data Commons for the SDGs (<https://unstats.un.org/sdgs/dataportal>)

FNs statistiske division har i et partnerskab med Google.org etableret en ny platform, der samler de data om verdensmålene, som indsamles i FN's regi. Platformen blev indviet i en ny udgave den 18. september 2023 i forbindelse med FN Generalforsamlingens SDG-møde for landenes regeringschefer.

På platformen "UN Data Commons for the SDGs" findes data og oplysninger, som viser status på de enkelte indikatorer opdelt på regioner og enkeltlande i den udstrækning data er til rådighed. Endvidere er der mulighed for at få et overblik over de enkelte landes status på de 231 indikatorer - dog bortset fra, at alle lande ikke er fuldt belyst med data.

Intentionen med platformen er at samle alt SDG-relevant materiale, der udgives i FN-systemet enten i form af data eller i form af rapporter og analyser, der beskæftiger sig med forskellige problemstillinger inden for verdensmålene. Endvidere har platformen også information om gennemførte og kommende mødeaktiviteter i FN-regi om verdensmålene.

UN Data Commons for the SDGs består af fire komponenter: en indgang til data og information om de enkelte indikatorer, en adgang til landeprofiler m.h.t. status på de enkelte indikatorer, en samling af rapporter om verdensmål udgivet af FN samt en facilitet til udtræk af data til brug for udarbejdelse af rapporter, tabeller m.v.

Datakilderne:

FN indsamler data til brug for opgørelse af verdensmåle gennem FN's underorganisationer – 'custodian agencies' som fx WHO, FAO, UNESCO og UNICEF, som er ansvarlig for rapportering på de mål og indikatorer, der ligger inden for de enkelte organisationers faglige områder.

Custodian agencies indhenter data fra de nationale statistikbureauer eller andre nationale myndigheder, som har ansvar for at levere data til FN's organisationer.

Disse dataindsamlinger er ikke i alle tilfælde komplette.

Databehandling:

Med det formål at opnå den bedst mulige beskrivelse af de enkelte mål og indikatorer baseret på data, foregår der en kategorisering og databehandling i FNs Statistiske kontor, som overordnet ser således ud:

Data kategoriseres ud fra, hvordan disse er behandlet i FNs underorganisationer, og kategoriseres efter, om de nationale data er justeret, estimerede, modellerede eller er dannet på baggrund af global monitorering og således ikke kommer direkte fra de enkelte lande.

Der skelnes i denne forbindelse mellem følgende:

(C) Data er produceret og offentliggjort af de enkelte lande incl. data som er tilpasset af de enkelte lande på baggrund af internationale standarder.

(CA) Data, der er leveret af nationale myndigheder, men justeret af "custodian agencies" efter internationale standarder, definitioner og klassifikationer med det formål at opnå den bedst mulige sammenlignelighed.

(E) Data, der er estimeret af "custodian agencies" på baggrund af nationale datakilder som f.eks. surveys eller administrative kilder, som vedrører de pågældende variable. Dette sker typisk for at udfylde tidsserier, der ikke er komplette.

(M) Modellerede data, som er data, der modelleret af "custodian agencies", hvor en hel tidsserie mangler, eller ikke vurderes at have en tilstrækkelig kvalitet.

(G) Globalt monitorerede data, som foretages af "custodian agencies" med faste intervaller. Data disaggregeres herefter til nationalt niveau, men der findes ingen tilsvarende nationale data. (Kilde: <https://unstats.un.org/sdgs/dataportal> - FAQ - IAEG-SDG).

Denne behandling af data er baggrunden for, at nationale opgørelser som f.eks. de opgørelser, som offentliggøres af Danmarks Statistik, ikke altid svarer fuldstændigt til de tilsvarende opgørelser, som sker i FN regi.

Målopfyldelsen og indikatorer:

På FN sitet er der adgang til en omfattende samling af data om de enkelte mål og indikatorer. Det er muligt, at se på data om et enkelt land i en såkaldt landprofil, hvor der både vises data for de indikatorer, der findes data for, og vises nøgletal for det enkelte land m.h.t. landenes økonomiske, arealmæssige og befolkningsmæssige størrelse.

Det er også muligt at gå ind via valg af en indikator for at se på udviklingen inden for den enkelte indikator f.eks. opdelt på regioner. Endvidere er der mulighed for at sammenligne lande med hinanden på indikatorniveau.

Sitet viser ikke en rangordning af lande efter graden af målopfyldelse hverken på mål- eller på indikatorniveau.

OECD – Measuring distance to the SDG targets (oecd.org)

OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) blev etableret i 1961 med det formål at fremme økonomisk vækst, stabilitet og forbedring af levestandarden i medlemslandene og andre dele af verden.

OECD består af 38 primært velstående demokratiske nationer. Organisationen fungerer som et forum for medlemslandene, hvor de kan samarbejde, udveksle

information og udvikle politikker og retningslinjer inden for en række områder, herunder økonomi, beskæftigelse, uddannelse, miljø, sundhed og social velfærd.

OECD udfører forskning og analyser og udsender rapporter og anbefalinger, der bidrager til medlemslandenes politikudvikling, der kan fremme bæredygtig økonomisk vækst og velstand. OECD har i april 2022 udgivet publikationen "The short and Winding Road to 2030: Measuring Distance to the SDG Targets".

Publikationen beskriver udviklingen i de 38 medlemslande inden for de 17 verdensmål, og der gives en karakteristik af opnåede resultater og aktuelle trends i udviklingen. Rapporten er baseret på FNs SDG-data jf. beskrivelsen ovenfor samt OESCs egne supplerende data på en række områder. På basis heraf gives en overordnet karakteristik af udviklingen i de 38 medlemslande, og der peges bl.a. på de områder, hvor udfordringerne med at opnå fastsatte målsætninger er størst. (Kilde: OECD (2022), The Short and Winding Road to 2030: Measuring Distance to the SDG Targets, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/af4b630d-en>)

Et element i rapporten er en gennemgang af de enkelte medlemslandes status i forhold til verdensmålene. For hvert af de 17 verdensmål angives det, om målet er nået, om målet er på vej til at blive nået, om der ikke er nogen udvikling i retning af at nå målet eller om der er direkte tilbagegang. Endvidere angives, som der mangler data på det enkelte mål.

EUROSTAT – Sustainable development goals (ec.europa.eu)

Eurostat, der er EU's statistiske institution, udgiver årligt "Monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context". Seneste udgave er fra maj 2023. I rapporten beskrives udviklingen i EU for hvert af de 17 verdensmål og for hvert af de 17 mål vises et diagram, hvor medlemslandene i EU ses i forhold til hinanden. Udviklingen i de 17 mål beskrives ikke udelukkende i forhold til de FN-definerede indikatorer, da Eurostat har fastsat egne indikatorer, som i højere grad er målrettet problemstillingerne i EU-landene.

Bæredygtig udvikling er forankret i de europæiske traktater, og har været kernen i europæisk politik i lang tid. 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling og dens 17 verdensmål har sat nyt skub i den globale indsats for at opnå bæredygtig udvikling.

2023 publikationen er den syvende af Eurostats regelmæssige rapporter, der overvåger fremskridt hen imod SDG'erne i en EU-sammenhæng. Analysen i denne publikation bygger på EU's SDG-indikatorsæt, udviklet i samarbejde med en lang række interessenter. Indikatorsættet omfatter omkring 100 indikatorer og er struktureret i forhold til de 17 SDG'er. For hvert SDG mål fokuseres der på aspekter, der er relevante fra et EU-perspektiv. Overvågningsrapporten giver en statistisk præsentation af tendenser vedrørende SDG'erne i EU over de seneste fem år, som betegnes som det korte sigt. Endvidere er det hensigten, at vise udviklingen over hele 15-års perioden fra 2015 til 2030, når data herfor foreligger.

Indikator-tendenserne er beskrevet ud fra et sæt specifikke kvantitative regler. 2023-udgaven analyserer også virkningerne af Ruslands invasion af Ukraine og COVID-19-pandemien i løbet af 2022 og begyndelsen af 2023, som er synlige i Eurostats officielle statistikker.

Eurostats opgørelser på basis af egne indikatorer kan således i nogen grad sammenlignes med ”de danske målepunkter” som Danmarks Statistik har faciliteret udviklingen af på opdrag fra 2030-Panelet.

Bertelmans Stiftung: Sustainable development report (sdgindex.org)

”Sustainable Development Rapport (sdgindex.org)” er finansieret af ”Bertelsmann Stiftung”, der er en uafhængig bredt anerkendt uafhængig tysk forskningsinstitution, som beskæftiger sig med samfundsvidenskabelig forskning. SDGindex.org er udarbejdet af en gruppe af eksperter / forskere under ledelse af professor Jefferey D. Sachs, Columbia University New York, som er anset for at være blandt verdens førende eksperter inden for forskning i bæredygtig udvikling.

Det skal bemærkes, at de opgørelser, som SDGindex foretager, kun i et relativt begrænset omfang svarende til omkring 1/3 –del af indikatorerne er baseret direkte på FNs indikatorer. Ca. 1/4-del af de indikatorer, der indgår i SDGindex er tæt på de samme som FNs indikatorer, mens de resterende anvendte indikatorer ikke direkte relateret til FNs indikatorer.

SDGindex.org kan være relevant, når udviklingen i verdens lande i forhold til hinanden ønskes belyst. SDGindex.org giver en kortfattet rapportering for hvert enkelt land og på baggrund heraf rangordnes landene i forhold til hinanden. Der er dog ikke tale om en rangordning, der er snævert knyttet til de globale FN-indikatorer.

Rapporteringen i SDGindex.org er således delvist baseret på FNs data jf. ovenfor suppleret med egne data og analyser. De konklusioner, som SDGindex når frem til, er derfor heller udelukkende baseret på de resultater, der fremgår af FNs indikatorer, og er derfor i væsentligt omfang baseret på faglige skøn foretaget af forskerne bag opgørelserne.

UNSDSN – Sustainable development solutions network (unsdsn.org)

UN Sustainable Development Solutions Network (UNSDSN) er et globalt initiativ, der blev etableret i 2012 af FN's generalsekretær Ban Ki-moon. Målet med denne organisation er at mobilisere ekspertise og ressourcer fra forskellige sektorer til at finde løsninger på de mest presserende udfordringer inden for bæredygtig udvikling.

UN Sustainable Development Solutions Network arbejder på tværs af landegrænser og sektorer for at fremme implementeringen af Verdensmålene.

Organisationen driver forskning, samarbejder med universiteter og akademiske institutioner, og arbejder også tæt sammen med regeringer, virksomheder og civilsamfundet for at finde og fremme løsninger, der kan bidrage til bæredygtig udvikling. UNSDSN yder også teknisk bistand og rådgivning til lande og regioner for at hjælpe dem med at opnå deres bæredygtigheds mål.

Netværket offentliggør ikke løbende data og statistik om verdensmålene, men udgiver rapporter om forskellige emner, der relaterer sig til realiseringen af verdensmålene.

3: Hvad siger opgørelserne om Danmark

FN:

På SDG-hjemmesiden findes en meget omfattende statistisk materiale, som viser udvikling og status for de enkelte månde i den udstrækning, der findes data, således

også for Danmark. For hver indikator findes tabeller og figurer efter samme princip, som på Danmarks Statistiks hjemmeside. Det er muligt at sammenholde Danmark med andre lande enkeltvis eller grupperet.

Sitet viser ikke en rangordning af lande efter graden af målopfyldelse hverken på mål- eller på indikatorniveau.

OECD:

”Measuring distance to the SDG targets – Denmark” beskriver udviklingen i Danmark i forhold til verdensmålene. Om Danmark fremhæves det, at Danmark er et af de mindst ulige samfund i verden målt på indkomstforskelle, og dette ikke er ændret på trods af den globale tendens til stigning i indkomstuligheden. Omfanget af fattigdom er blandt de laveste i OECD medlemslandene, og dette har været stabilt over flere årtier. Dette forklares ved indkomstfordeling i det danske samfund i kraft af offentlige serviceydelser og et udbygget socialt sikkerhedsnet. (Mål 1,2 og 10,2)

Det nævnes, at Danmark har gjort tydelige fremskridt i forhold til at øge energieffektiviteten og begrænse udledningen af GHG (drivhusgasser). Ligeledes fremhæves, at Danmark har vist stor vilje til at forbedre den land- og vandbaserede biodiversitet, som er presset. (Mål 7.2, 9.4, 13.2, 14.5, 15.1, 15.5 og 15.8)

I forhold til væsentlige udfordringer nævnes mål, der relaterer sig til inklusion i det danske samfund, hvilket bl.a. kommer til udtryk ved kvinders underrepræsentation i samfundslivet herunder i Folketinget og i ledende positioner i virksomhedsledelser. Endvidere påpeges det, at Danmark ikke er i mål i forhold til at afspejle diversiteten i befolkningssammensætningen i beskæftigelsen i den statslige centraladministration, samt udfordringer med at tilrettelægge en sikker og reguleret migration. (Mål 5.5 og 10.7)

Det nævnes videre som en udfordring, at landbrugssektorens pres på omgivelserne fortsat er højt på trods af, at dette har været faldende. Danmarks brug af næringsstoffer i landbruget (nutrient balance) ligger 70 pct. over OECD-gennemsnittet, hvilket bl.a. indebærer, at Danmark er langt fra opfyldelse af mål om bevarelse af genetisk mangfoldighed i fødevareproduktionen (mål 2.5). Endvidere er der ubalance i fødevareproduktionen, som bl.a. har ført til belastning af særligt de vandbaserede økosystemer, samt stort madspild. Endelig nævnes uddannelsesområdet som et område med udfordringer. (Mål 2.4, 2.5, 6.6, 14.1, 4.7, 12.8 og 13.3)

Kilde: [MEASURING DISTANCE TO THE SDG TARGETS – DENMARK](#) © OECD 2022.

Eurostat:

Eurostat udgiver årligt rapporten “Sustainable development in the European Union”. Seneste udgave er fra maj 2023. Rapporten indeholder status for de enkelte medlemslande og viser status for de enkelte lande for hvert af de 17 mål.

Metoden i rapporten er baseret på at vise en aggregeret status for de enkelte mål, hvor status på indikatorniveau er lagt sammen til en samlet score for hvert mål. Scoren er beregnet som det enkelte lands relative placering i forhold til gennemsnittet for alle medlemslande.

Scoren for hvert land er sat ind i et diagram, som viser fire kvadranter.

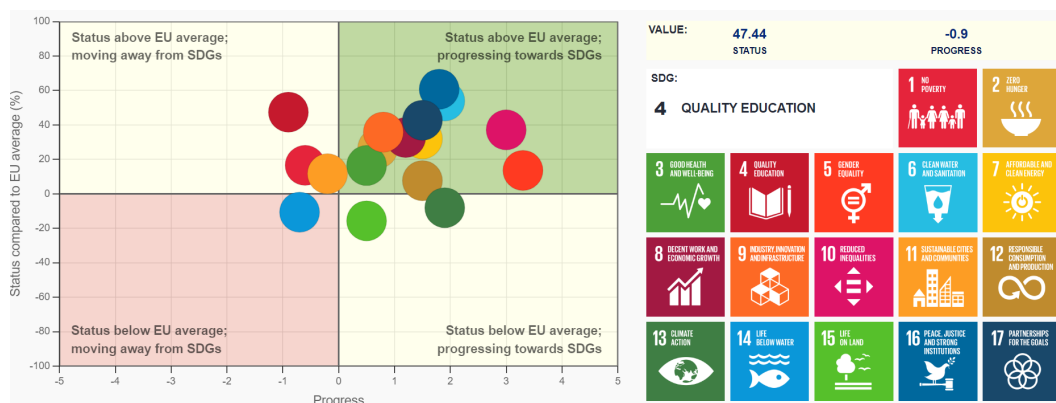
1. kvadrant viser de mål, som er på vej til mod SDG-målstæningerne, og hvor landets gennemsnit ligger over EU-gennemsnittet. For Danmarks vedkommende handler dette om mål 10: Mindre ulighed, mål 5: Ligestilling mellem kønnene, Mål 16: Fred, retfærdighed og stærke institutioner, Mål 6: Rent vand og sanitet, Mål 7: Bæredygtig energi, Mål 12: Ansvarligt forbrug og produktion, Mål 17: Partnerskab for handling, Mål 8: Anstændige jobs og økonomisk vækst, Mål 9: Industri, innovation og infrastruktur, Mål:2: Stop sult, Mål 3: Sundhed og trivsel.
2. kvadrant viser de mål, som er på vej mod SDG-målsætningerne, og hvor landets gennemsnit ligger under EU-gennemsnittet. For Danmark handler dette om mål 15: Livet på land, Mål 13: Klimaindsats.
3. kvadrant viser de mål, som bevæger sig på væk fra SDG-målene, men landets niveau ligger over EU-gennemsnittet. For Danmarks vedkommende handler dette om mål 4: Kvaliteuddannelse, Mål 1: Afskaf fattigdom, Mål 11: Bæredygtige byer og lokalsamfund.
4. kvadrant viser de mål, som bevæger sig væk fra SDG-målsætningerne og hvor landets gennemsnit ligger under EU-gennemsnittet. For Danmarks vedkommende handler dette om mål 14: Livet i havet.

<https://ec.europa.eu/eurostat/cache/infographs/sdg-country-overview/>

Link til publikation:

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/15234730/16817772/KS-04-23-184-EN-N.pdf/845a1782-998d-a767-b097-f22ebe93d422?version=2.0&t=1688373085450>

Link til metode: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/sdi/methodology>

Bertelsmanns Stiftung – SDGindex.org:

SDGindex.org foretager en overordnet rangordning af alle verdens lande i forhold til realisering af FN's verdensmål. Opgørelsen er baseret på FN's data samt egne analyser og konklusioner. Der er tale om en samlet rangordning, hvor opfyldelsesgraden af hvert enkelt mål vurderes og sammenvejes til en samlet opfyldelsesgrad for hvert enkelt land, som er et udtryk for et skøn.

Opgørelsen af målopfyldelsen for hvert af de 17 verdensmål minder om den, som foretages af OECD som vedrører organisationens medlemslande. Der ses således på, om målet er opfyldt, er på vej til at blive opfyldt, om der ikke er nogen udvikling, eller om udviklingen bevæger sig væk fra målet om opfyldelse. Endvidere er der en markering af, om det enkelte land har en større eller mindre udfordring i forhold til realisering af de enkelte mål.

Opgjort på denne måde opnår Danmark [en samlet score på 85,7 ud af 100](#), hvilket rækker til en 3. plads overgået af Finland som nr. 1 og Sverige som nr. 2. Find flere informationer om Danmarks opfyldelse af de enkelte mål her:

<https://dashboards.sdgindex.org/profiles/denmark>.

4: Relevante links

Alle de omtalte hjemmesider og relevante links til rapporter m.v. samles her:

FN:

UN Data Commons for the SDGs (<https://unstats.un.org/sdgs/dataportal>)

OECD:

Measuring distance to the SDG targets (oecd.org);

<https://www.oecd.org/wise/measuring-distance-to-the-sdgs-targets.htm>

EU:

<https://ec.europa.eu/eurostat/cache/infographs/sdg-country-overview/>

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/15234730/16817772/KS-04-23-184-EN-N.pdf/845a1782-998d-a767-b097-f22ebe93d422?version=2.0&t=1688373085450>

Bertelsmann Stiftung:

<https://dashboards.sdgindex.org/profiles/denmark>